

Sygn. akt **IV Ka 490/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w IV Wydziale Karnym Odwoławczym
w składzie:

Przewodnicząca: SSO Beata Marzec

Sędziowie: SO Dorota Mazurek

SO Ryszard Małachowski (ref.)

Protokolant: Kamila Michalak

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Ilony Talar

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2016 r.

sprawy **M. B.**

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w M.

z dnia 11 stycznia 2016 r. sygn. II K 406/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę M. B. przekazuje Sądowi Rejonowemu wM. do ponownego rozpoznania.

SSO Dorota Mazurek SSO Beata Marzec SSO Ryszard Małachowski

Sygn. akt IV Ka 490 / 16

UZASADNIENIE

M. B. został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego wS. z dnia 28 marca 2012r., w sprawie VII K 727 / 11, za czyn z art. 279 § 1kk w zw. z art. 11 § 3 kk, popełniony w okresie od 12 października 2011r. - 13 października 2011r., na karę jednego roku pozbawienia wolności, a na podstawie art. 46 § 1kk orzeczono wobec niego obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego D. F. poprzez zapłatę kwoty 2.000 zł oraz za czyn na podstawie art. 276 kk popełniony w dniu 13 października 2011r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk biorąc za podstawy kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu w punkcie I wyroku wymierzono mu karę łączną jednego roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk oraz art. 73 § 1 kk wykonanie wymierzonej skazanemu kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby i oddano go w tymże okresie pod dozór kuratora.

Postanowieniem Sądu Rejonowego wM. z dnia 9 grudnia 2014r. w sprawie II Ko 750 / 14, zarządzono wykonanie kary roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności wobec skazanego sprostowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w M. z dnia 16 grudnia 2014r.

II. Sądu Rejonowego w(...) z dnia 13 kwietnia 2012r., w sprawie II K 63 / 12, za czyn z art. 284 § 3 kk, popełniony w okresie nie wcześniej niż 26 września 2011r., a nie później niż 9 października 2011r., na karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych w kwocie po 20 zł; na podstawie art. 46 § 1 kk orzeczono od skazanego na rzecz pokrzywdzonej spółki (...) obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 225 zł.

III. Sądu Rejonowego w M. z dnia 28 czerwca 2013r., w sprawie II K 153 / 12, za czyn z art. 278 § 1 kk, popełniony w październiku 2011r., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności wobec skazanego warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w M. z dnia 28 listopada 2014r., w sprawie II Ko 536 / 14, zarządzono wykonanie kary pobawienia wolności wobec skazanego .

IV. Sądu Rejonowego w M. z dnia 14 lipca 2015r., w sprawie II K 500 / 12, za czyn z art. 279 § 1kk, art. 33 § 2kk, popełniony w nocy z 16 na 17 stycznia 2012r. na karę jednego roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych w kwocie po 30 zł; na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności wobec skazanego warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat.

V. Sądu Rejonowego wM. z dnia 30 listopada 2015r.. w sprawie II K 539 / 15 za czyn z art. 178a § 1 kk, popełniony w dniu 16 kwietnia 2015r., na karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych w kwocie po 20 zł; na podstawie art. 42 § 2 kk w brzmieniu obowiązującym w dniu 16. 04. 2015r. orzeczono wobec skazanego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres roku.

Sąd Rejonowy wM.wyrokiem łącznym z dnia 11 stycznia 2016r., sygn. akt II K 406 / 15:

1. Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w brzmieniu do 30. 06. 2015r. orzeczone wobec skazanego M. B. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego wS.z dnia 28. 03. 2012r., w sprawie VII K 727 / 11, Sądu Rejonowego w M. z dnia 28. 06. 2013r., w sprawie II K 153 / 12 i z dnia 14. 07. 2015r., w sprawie II K 500 / 12 połączył i wymierzył mu karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

2. Na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie spraw Sądu Rejonowego w M. II K 63 / 12 i II K 53 9/ 15.

3. Na podstawie art. 576 § 1 kpk pozostałe rozstrzygnięcia w wyrokach jednostkowych pozostawił do odrębnego wykonania.

4. Na podstawie art. 577 kpk początek odbywania kary łącznej pozbawienia wolności ustalił na dzień 17. 04. 2015r.

5. Zwolnił skazanego w całości od zapłaty Skarbowi Państwa kosztów sądowych.

Apelacje od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Skarżący zaskarżając rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności, orzeczeniu temu zarzucił rażąco niewspółmierność kary – surowość orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia – wynikającą z ustalenia niewłaściwej proporcji okoliczności mających decydować o potrzebie dłuższej resocjalizacji M. B., mającą wynikać przed wszystkim z braku pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec skazanego, w sytuacji gdy kompleks pozostałych ustalonych przez Sąd meriti okoliczności i przesłanek decydujących o wymiarze kary łącznej wskazuje, że zachodzą przesłanki do orzeczenia o karze łącznej bardziej zbliżonej do zasady pełnej absorpcji..

Na okoliczność ustalenia i przyjęcia pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec skazanego w oparciu zasadniczo tożsame przesłanki, które analizował Sąd Rejonowy, obrońca przedłożył odpis prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w(...).. z dnia 27. 01. 2016r., sygn. III Pen 3 / 16 o warunkowym przedterminowym zwolnieniu M. B. z obowiązku odbycia reszty kar pozbawienia wolności wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w S. w sprawie sygn. VII K 727 / 11 i wyroku Sądu Rejonowego w M.w sprawach II K 153 / 12 i wniósł o jego zaliczenie w poczet dowodów.

Podnosząc wskazany wyżej zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty poprzez znaczne złagodzenie orzeczonej wobec M. B. kary łącznej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego inicjując kontrolę instancyjną doprowadziła do uchylecia zaskarżonego wyroku.

Przede wszystkim na wstępie należy zwrócić uwagę, że zasadniczym uchybieniem zaskarżonego wyroku łącznego, który dyskwalifikuje rozstrzygnięcia odnoszące się do łączenia kary wymierzonych skazanemu M. B. jest błędne odczytanie dyspozycji art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396). Cytując ten przepis Sąd Rejonowy nie uwzględnił bowiem wyłączenia stosowania odesłania do przepisów Rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu do dnia 30 czerwca 2015r. zawartego w stwierdzeniu: „ chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.” Zatem w sytuacji, gdy Sąd meriti obejmuje swoim badaniem niezależnie od skazań sprzed 1 lipca 2015r. także prawomocne skazanie na karę podlegającą łączeniu po tej dacie, co do zasady winien stosować przepisy regulujące orzekanie o karze łącznej znowelizowane z dniem 1 lipca 2015r. Wbrew interpretacji dokonanej przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie, bez znaczenia są w tych okolicznościach daty ukaranych czynów skazanego, jak też nie ma potrzeby ustalania chronologicznie pierwszego skazania. Istotnymi natomiast obecnie przesłankami, które należy zbadać przy rozstrzygnięciu o karze łącznej jest to, by ten sam sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw oraz wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu; przy czym podstawą orzeczenia kary łącznej są kary jednostkowe lub kary łączne wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub części. W zakresie natomiast kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania – obowiązuje odmienna regulacja zawarta w przepisie art. 89 kk. Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w badanej sprawie. Objęte karą łączną w zaskarżonym wyroku prawomocne skazanie M. B. w sprawie Sądu Rejonowego w M. sygn.. II K 500 / 12 na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, miało miejsce w dniu 14 lipca 2015r. Zatem jak wyżej wskazano, co do zasady Sąd Rejonowy winien zastosować regulację prawną obowiązującą od dnia 1 lipca 2015r. Zwrócić w tym miejscu należy jednak uwagę na to, że żadna z licznych nowelizacji przepisów Kodeksu karnego nie wyeliminowała, ani też nie zmieniła treści art. 4 § 1 kk. Ta okoliczność implikowała konieczność poczynienia przez Sąd Rejonowy w sprawie M. B. ustaleń faktycznych i prawnych zarówno w odniesieniu do stanu prawnego obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015r., jak też od dnia 1 lipca 2015r. i ostatecznego rozstrzygnięcia w przedmiocie kary łącznej zgodnie z dyspozycją art. 4 § 1 kk.

Przechodząc do bardziej szczegółowych rozważań związanych z apelacją obrońcy i treścią zaskarżonego wyroku, to stwierdzić należy, że w stanie prawnym obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015r., prawidłowym byłoby objęcie karą łączną skazań M. B. w sprawach: Sądu Rejonowego w S. sygn.. VII K 727 / 11, Sądu Rejonowego w M. sygn.. II K 153 / 12 i Sądu Rejonowego w M. sygn.. II K 500 / 12. Nie uchybił również Sąd Rejonowy łącząc kary pozbawienia wolności z karą pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono. Orzekając o karze łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku 8 miesięcy, rozstrzygał pomiędzy maksymalną karą 2 lat i 5 miesiącami pozbawienia wolności i minimalną karą 1 roku pozbawienia wolności. Jednakże pisząc, że orzeka w granicach od najwyższej z kar do sumy kar, Sąd Rejonowy z niewiadomych powodów jako najniższą karę jednostkową wskazał karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, zaś jako sumę kar 2 lata i 7 miesięcy pozbawienia wolności. O ile dolna kara może wynikać z omyłki to w zakresie górnej granicy zauważyć trzeba, że Sąd Rejonowy podał sumę kar zaliczając do niej karę łączną z wyroku Sądu rejonowego w S. sygn.. VII K 727 / 11. Tymczasem po pierwsze, o ile Sąd orzekał według stanu prawnego obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015r., to mógł objąć wyłącznie jednostkowe kary pozbawienia wolności, a po drugie w sprawie Sądu Rejonowego w S. sygn.. VII K 727 / 11, orzekający o zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności Sąd Rejonowy w M. w postanowieniu z dnia 9 grudnia 2014r., sygn.. II Ko 750 / 14, zarządził wykonanie: „ kary roku pozbawienia wolności ”. W tej sytuacji, gdy przedmiotowym wyrokiem M. B. skazany został za czyn z art. 279 § 1 kk i inne na karę 1 roku pozbawienia wolności, a za czyn z art. 276 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i wymierzono mu łączną karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, z nieznanymi powodami (nie wynika to bowiem z uzasadnienia postanowienia z dnia 9 grudnia 2014r.), zarządzono prawomocnie

do wykonania karę 1 roku pozbawienia wolności, co należy odczytywać jako rozwiązanie kary łącznej z wyroku Sądu Rejonowego w S.w sprawie sygn.. VII K 727 / 11 i zarządzenie do wykonania wyłącznie kary za czyn z art. 279 § 1 kk i inne. Skutkiem takiego postąpienia przez Sąd Rejonowy w M. jest to, że skazanie za czyn z art. 276 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, zgodnie z art. 76 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk uległo zatarciu.

Powyższe rozważania są o tyle istotnymi, że w stanie prawnym obowiązującym od 1 lipca 2015r. można wprowadzić łączyć z karami jednostkowymi pozbawienia wolności także kary łączne pozbawienia wolności, ale w sytuacji, gdyby kara łączna 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w S.w sprawie sygn.. VII K 727 / 11, pozostawała wykonalną, chociażby w części, jej wymiar określałby minimalną karę jaka mógłby orzec Sąd meriti orzekając o karze łącznej i jednocześnie wykluczałby w aktualnym stanie prawnym możliwość warunkowego zawieszenia - ukształtowanej w oparciu m. in. o taką karę – kary łącznej pozbawienia wolności w oparciu o przepisy art. 89 § 1 kk w zw. z art. 69 § 1 kk.

Dlatego czyniąc w tej sprawie ponownie ustalenia faktyczne i prawne Sąd Rejonowy winien rozważyć, czy w przedmiotowej sprawie należy orzec o karze łącznej w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy Kodeksu karnego, czy w rozumieniu art. 4 § 1 kk korzystniejszym dla skazanego będzie zastosowanie przepisów obowiązujących do 30 czerwca 2015r. W tym zaś zakresie uwzględni to, że:

- w stanie prawnym obowiązującym do 30 czerwca 2015r. orzekać o wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności winien w przedziale od 1 roku do 1 roku i 8 miesięcy (to ograniczenie wynika z kolei z określonego w przepisie art. 434 § 1 kpk zakazu reformationis in peius) oraz bez ograniczeń może czynić rozważania o ewentualnym warunkowym zawieszeniu wykonania tak ukształtowanej kary łącznej pozbawienia wolności;

- w stanie prawnym obowiązującym od dnia 1 lipca 2015r. z orzekania o łącznej karze pozbawienia wolności wyłączone zostaje skazanie w sprawie Sądu Rejonowego w M. sygn. II K 153 / 12, na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, którą to kara została w całości przez skazanego wykonana w okresie od 17. 04. 2015r. do 14. 09. 2015r.; kara łączna objęłaby skazania z wyroku Sądu Rejonowego w S. w sprawie sygn.. VII K 727 / 11, na karę 1 roku pozbawienia wolności (w tym wymiarze z przyczyn wyżej podanych) oraz z wyroku Sądu Rejonowego w M. w sprawie sygn.. II K 500 / 12; przy czym obejmując karę łączną pozbawienia wolności karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną z warunkowym zawieszeniem jej wykonania wyrokiem Sądu Rejonowego w M. w sprawie sygn.. II K 500 / 12, Sąd meriti będąc zobowiązany treścią art. 89 § 1b kk, stosując określony tym przepisem przelicznik do kary łącznej może przyjąć 180 dni; w tym stanie prawnym minimalną karę łączną byłaby kara 1 roku pozbawienia wolności, zaś maksymalną karę 1 roku i 180 dni pozbawienia wolności; jednocześnie jednak Sąd orzekający ograniczony będzie w prawie zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności, ponieważ może orzec w oparciu o przepis art. 69 § 1 kk wyłącznie łącząc kary pozbawienia wolności z zastosowaniem zasady całkowitej absorpcji; niezależnie od tego winien w tym stanie prawnym rozważyć, czy łączna suma dolegliwości – uwzględniająca także skazanie na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w M. sygn. II K 153 / 12, także nie naruszy nakazu wynikającego z art. 4 § 1 kk.

Już poza tym rozważaniami wskazać należy Sądowi Rejonowemu na potrzebę rozważenie również orzeczenia kary łącznej grzywny w zakresie skazań M. B. wyrokiem Sądu rejonowego w M. w sprawie sygn.. II K 63 / 12 (samoistna grzywna w wymiarze 40 stawek dziennych po 20 zł stawka) oraz Sądu Rejonowego w M. w sprawie sygn.. II K 500 / 12 (grzywna na podstawie art. 33 § 2 kk w wymiarze 50 stawek dziennych po 30 zł stawka).

Ponieważ w zaskarżonym apelacją obrońcy wyroku Sądu Rejonowego brak jest jakichkolwiek rozważań i w następstwie tego ustaleń faktycznych i prawnych, Sąd Okręgowy uznając, że konieczne jest przeprowadzenie przewodu w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec M. B. w całości, na podstawie art. 437 § 2 kpk, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Rejonowy ponownie procedując w przedmiocie wyroku łącznego wobec skazanego M. B. uwzględni uwagi i wskazania Sądu Okręgowego i rozstrzygnie w oparciu o prawidłowo ustalony stan prawny.

SSO Dorota Mazurek SSO Beata Marzec SSO Ryszard Małachowski